

GävleDala

TIDNINGEN FÖR DIG SOM ÄR MEDLEM I BYGGNADS GÄVLEDALA

Gävlevallen tar form

sid 5

Rörmokare på utbildning

sid 6-7

Medlemskretsordförande

gör comeback

sid 4

Nu kavlar vi upp ärmarna

Efter en lång och snörik vinter har äntligen våren gjort entré. Vi får njuta av ljusare kvällar och fågelkvitter. De som tycker om skoterturer och vinterfiske har fått sin beskärda del. Men nu ser vi fram emot soliga och fina dagar med förhoppning om att många byggprojekt drar igång så att Byggnads medlemmar har ett jobb att gå till.

De stora byggprojekten har lyst med sin frånvaro. Framförallt har det varit dåligt med jobb i Dalarna och Hälsingland. I Gästrikland har det glädjande nog varit lite bättre. De som arbetar på mindre företag har haft god sysselsättning. Det återstår att se om politikerna kan ta de beslut som ökar byggandet.

Regeringen fick en turbulent start. Deras budget föll och det såg ut att bli ett extraval. Lyckligtvis löste Stefan Löfven frågan i förhandlingarna och fick till stånd den så kallade Decemberöverenskommelsen som innebär att regeringen sitter kvar men att deras budget inte släpps genom förrän 2016. Vad det innebär för oss byggnadsarbetare vet vi ännu inte, men vi kan konstatera att vi nu har en regering som lyssnar till Byggnads och våra förslag om energieffektiviseringar i miljöprogrammen och en ökad nyproduktion. Den gamla devisen att en byggnadsarbetare sätter fyra andra i arbete borde vara intressant för vilken regering som helst.

Byggnads förbundsstyrelse har kavlat upp ärmarna och inlett det digra arbetet med att genomföra kongressmotionerna. Vissa kongressbeslut har redan genomförts: Frågan om ungdomsrepresentation i förbundsstyrelsen, antagande om ny studieplan och en helt ny ungdomsorganisation i Byggnads. Detta är för Byggnads medlemmar oerhört viktiga frågor. Frågan om studier är en maktfråga. När våra förfäder en gång i tiden bildade facket så handlade det till stor del om att utbilda medlemmarna. Jag vill påstå att frågan än idag är fundamental. När vi för hundra år sedan förhandlade med arbetsgivarna, så förde alltid de protokollet. Idag hundra år senare är förhållandet

lika. De vägrar att släppa ifrån sig pennan. De förstår att pennan är ett maktvapen, eller så tror de kanske att vi inte är skrivkunniga!

Detta med historien är något vi aldrig får glömma. En del kan tycka att det är mossigt. Men jag vill påstå att den fackliga kampen i många frågor är samma idag som för hundra år sedan. Den springande punkten är striden mellan arbete och kapital.

Det är faktiskt så att vi säljer vårt arbete och yrkeskunnande till arbetsgivarna. Det gör vi under reglerade former genom våra olika rikstäckande avtal. Våra avtal är en garant för att ingen ska kunna ta arbete billigare än du, det blir alltså konkurrensneutralt. Tyvärr så strider många gånger kapitalet, eller för att vara tydlig, arbetsgivarna för att avreglera avtalen. Tror ni att arbetsgivarna någon gång i historien kommit med ett kollektivavtalsförslag som är till gagn för medlemmarna? Svaret på den frågan är ett entydigt Nej! Och så kommer heller aldrig att ske, just på grund av att vi har helt olika intressen. Och det är också därför vi en gång tiden startade det Socialdemokratiska arbetarepartiet (S) som vi idag samarbetar med.

Arbetsgivarna samarbetar naturligtvis med högerpartierna. Det om något borde vara en väckarklocka för Byggnads medlemmar, att söka medlemskap i (S) och utveckla politiken i den riktning som gynnar oss byggnadsarbetare.

Vi ses väl på
1:a maj?

Kim Söderström
Ordförande i Byggnads GävleDala

Byggnads GävleDala

Ansvarig utgivare:
Kim Söderström, 010-601 11 90
kim.soderstrom@byggnads.se

REGIONKONTOR

Wallingatan 15
784 34 BORLÄNGE
E-post: gavledala@byggnads.se
Telefonväxel: 010-601 10 02
Org.nr: 886000-0945
Plusgiro: 20 47 30 - 6

VERKSAMHETSKONTOR

Söderhamn
Björnängsvägen 2
826 40 SÖDERHAMN
Gävle
Södra Kansligatan 26
802 52 GÄVLE

www.byggnads.se

Byggnads a-kassa

E-post: a-kassan@byggnads.se
Telefonväxel: 010 - 601 18 00
www.byggnadsakassa.se

Telefontider

Frågor om ersättning, medlemskap och medlemsavgifter:
Måndag till torsdag
9 - 11, 13-15
Fredag 9-11

Frågor om utlandsarbete:
Måndag, onsdag och fredag
9 - 11

Frågor om omprövning:
Måndag till fredag
9 - 11

Adresser

Kassakorten skickas till:
Byggnads a-kassa
FE 36
930 87 ARJEPLOG

Övriga handlingar och intyg till:
Byggnads a-kassa
FE 36
930 88 ARJEPLOG

Besöksadress

Besök till regionkontoren förbokar du via telefon 010 - 601 18 00

*Vet du någon som inte fått
vår medlemstidning - hör av dig
så att vi kan skicka ut den.
Ring oss på telefon 010-601 10 02!*

Prestationslönestatistik för Byggnads GävleDala

Period 1 okt 2014 - 28 feb 2015

Företag	Objekt	Förtjänst
Trä, betong och mur		
Bygg och fasad Bengt Glaas AB	BRF Hantverkaren, Sandviken	264,88
Skanska Sverige AB	Betesgatan, Borlänge	229,53
Peab Anl	ME3, Bro Uppland, Älvkarleby	222,36
Veidekke Entreprenad	Ombyggnad RV 76, Skutskär	220,49
Bygg och Fasad Bengt Glaas AB	Socklar, Andersberg, Gävle	220,43
Grytnäs Projekt AB	BRF Elden, Avesta	211,81
Grytnäs Projekt AB	Kv Frej, Borlänge	211,81
Byggtjänst i Falun AB	Erlaskolan, Falun	211,33
Byggtjänst i Falun AB	Omb Haraldsboskolan, Falun	211,33
Byggtjänst i Falun AB	Rönndalskolan, Falun	211,33
Byggarna i Falun AB	Britsen, Falun	211,04
Byggpartner i Dalarna AB	Kv Tyra 13 och 14, Borlänge	210,46
Skanska Sverige AB	Ängsbacken, Sandviken	209,17
Skoglund AB Bygg.ing Nils	Lager G, Leksand	206,24
Plattsättning		
BBM i Dalarna AB	ABB, Ludvika	307,53
BBM i Dalarna AB	Jakobsväg 2, Borlänge	256,60
BBM i Dalarna AB	Tågstations, Falun	255,44
BBM i Dalarna AB	Soldatvägen, Borlänge	235,89
BBM i Dalarna AB	Frigga, Borlänge	221,89
BF Kakelsevice i Gävle AB	Nya systembolaget, Avesta	221,89
Tätskikt		
Hedbergs Tak AB	Pontus Klimat, Avesta	338,41
Fredins Takentreprenader	Simplus, Borlänge	297,18
Hedbergs Tak AB	Lingongränd, Avesta	252,61
Fredins Takentreprenader	Fastec, Leksand	243,99
Golv		
Högströms Golv AB	Råhällavägen 69, Gävle	430,38
Högströms Golv AB	Gavlefastigheter, Gävle	392,58
Högströms Golv AB	Brynäsgårdensförskola, Gävle	354,37

Genomsnittsförtjänst på avstämda timmar i region GävleDala

Yrkesgrupp	Timmar	Förtjänst
TBMA*	196615,9	200,30 kr
Platt	1254	213,89 kr
Tätskikt	1736,6	208,80 kr
Golv	2462	189,87 kr

*trä/betong/mur/anläggning

Jobba på prestationslön!

Inget som ska leda till prestationsångest.

De flesta av Byggnads medlemmar har möjlighet att utföra arbete med prestationslön som löneform. Arbete på prestationslön innebär att du kan påverka din egen lön samt ta ansvar för kommande generationer av byggnadsarbetare genom att bevara ett lönesystem som gör byggnadsarbete till ett yrke med status. Låter detta intressant kontakta Byggnads GävleDala för mera information.

Byggnads GävleDala
telefon: 010-601 10 02
mail: gavledala@byggnads.se

Vad händer om företaget nekar ledigt för fackliga studier?

För tillfället så råder inte samtycke mellan parterna om vilka fackliga utbildningstillfällen som medger rätt till betald ledighet.

Byggnads GävleDala vill härmed informera medlemmarna om att lagstiftaren i förtroendemannalagen har gett de fackliga organisationerna möjligheten att lägga tolkningsföreträde.

Detta innebär att de förtroendemän som nekas ledighet eller eventuellt beviljas ledighet men utan betalning för fackliga studier som den fackliga organisationen anser berättigar till ledighet med bibehållna förmåner omedelbart skall kontakta Byggnads GävleDala.

Detta för att vi som facklig organisation skall kunna agera efter bästa förmoda för att se till att våra förtroendevalda ska kunna utbildas i enlighet med förtroendemannalagen.

Text: Fredrik Jansson
Avtalsansvarig Byggnads GävleDala

Comeback som medlemskretsordförande

Janne Hall, kretsordförande i Falun, flankeras här av Daniel Hansols och Torbjörn Olsson.

Jag gör ett besök på Byggpartners arbetsplats Böndernas hus i Falun där Janne Hall arbetar som snickare. Janne har gjort comeback som medlemskretsordförande i Falun efter några år igen och jag vill göra en intervju med honom om hur det är att vara förtroendevald i Byggnads.

Men först lite om arbetsplatsen Böndernas Hus som byggs om till bostadsrättslägenheter. Huset stod färdigbyggt 1932 som kontor för Dalarnas Brandstodsbolag samt en tjänstebostad för direktören i bolaget. Här installerade man även hiss som inte var vanligt på den tiden i landsortsstäder av Faluns storlek. Det sägs vara den första i Falun.

Janne visar runt och berättar att det blir 14 st lägenheter på 3 - 5 rum och kök. Den minsta 3,an på 77 kvm och den största 5,an på 145kvm. Inflytt i lägenheterna är beräknad till juni 2015.

Arbetslaget från Byggpartner är ca 12 man stort, därtill tillkommer VVS, vent, el och målare, så totalt är det ett 20 tal yrkesarbetare som dagligen samsas på

arbetsplatsen. Vi hör att jargongen är rå men hjärtlig bland "gubbarna" när vi går runt på bygget tillsammans med Janne. Ja gubbar, det är ju så att arbetsplatsen saknar tjejer. Men det är ju tyvärr inget unikt, jag frågar Janne hur han ser på att det är så få tjejer som jobbar inom branschen? Han säger att det är för få tjejer som är anställda inom byggbranschen.

Det behövs flera för att få till en förändring i arbetsmetoder, attityder och ny-tänkande i branschen. Det är förlegat att skylla på, att det är för tungt! Han hoppas att trenden är bruten nu när Byggnads valde in en tjej i förbundsstyrelsen på sin kongressen i somras.

Janne har tagit på sig uppdraget som ordförande i medlemskretsen igen för att han känner att den lokala demokratin bygger på engagemang. Han känner att det inte går att bara tro att någon annan ska fixa det. Han vill få flera att komma på kretsmötena och se det viktiga i att man är många som är engagerade för att det ska vara en stark medlemsorganisation. Det är då man gör skillnad genom att medverka och representera för flera som tycker likadant i frågor som t.ex. arbets-

miljö, löner och anställningstrygghet. Janne är övertygad att det fysiska mötet där man träffas och diskuterar står sig stark mot alla andra varianter av möten som sker på sociala medier. Ett klassiskt fackföreningsmöte med kaffe och macka är en social närvaro som många kommer att sakna om det skulle upphöra.

Tack vare att Janne är invald i Region GävleDalas styrelse så har han tillsammans med övriga i styrelsen gått en utbildning som ingår i kunskapslyftet som Byggnads genomför för att utveckla organisationen. Janne känner att den har lyft honom som person och hela styrelsen har fått ett lyft mot att bli ännu mer Starka, Stolta och Trygga Byggnads.

*Text: Anders Ax
Bild: Kalle Sätterström*

Gavlevallen snart färdig

Några ur Byggtecs personal. Fr. vänster Fredrik Wesslén, Daniel Sundqvist, Joban Lundström, Peter Karlsson, Per Hedqvist, Niklas Östblom, Fredrik Berglund, Filip Palmér.

Upprinnelsen till den nya arenan är att den tidigare hemmaplanen är K-märkt. Detta har hindrat de ombyggnader som krävts för att uppfylla kraven från SvFF.

Här har Byggtec har hållit på sedan juni ifjol, även om markberedningen startade redan tidigare. Från början var platsen bara en stor grusplan som användes som parkeringsyta för Brynäs hemmamatcher och friidrottsarenan Gunder Hägg stadion. Men den förvandlades snabbt till ett månlandskap med grävda diken för ledningar, sulor och pålar. Man hade bekymmer med markförhållandena som gjorde att det gick åt nästan dubbelt så mycket betong som beräknat. Men sedan har prefabmonteringen efterhand fått det hela att lika en fotbollsarena. Bygget har

trots krångel i början ändå följt tidsplanen.

Bygget består av fyra läktare med utrymmen under som ramar in planen. Under läktaren på norra långsidan som för övrigt snart är klar, ligger Gefle IFs kassli, omklädningsrum och andra spelarutrymmen. Uppe på läktaren finns utrymmen för både tv, radio samt annan press. Under gavelläktarna blir det allmänna utrymmen. I den södra läktaren finns det lokaler som inte kommer att färdigställas i år, utan de ska hyras ut i ett senare skede. Det finns även planer på att bygga ihop Gavlevallen med Gavlerinken med en glasgång, men även det senare.

Stolarna på läktarna kommer att monteras i början på april. Det blir en hel del,

när arenan ska rymma 6300 sittplatser under tak. I samband med att stolarna monteras kommer även konstgräset att läggas.

Arenan beräknas kosta 140 miljoner kronor. Den är en del i satsningen på det eftersatta behovet på idrottsplatser i Gävle. När Byggtec är klara med fotbollsarenan, så fortsätter man på nästa. Byggtec har nyss vunnit upphandlingen på en multiarena bara 100 meter därförån. Arenan beräknas vara färdig under sommaren 2016.

Text och bild: Niclas Liljeqvist

Har du tips på intressanta byggen vi kan besöka?

**Hör gärna av dig till oss på region
GävleDala på telefon 010-601 10 02.**

Rörisar på rätt kurs

Här ser vi VVS-montören Micael Worén från Acttjärna som ligger mellan Kilafors och Bollnäs, han arbetar på Mollepannan AB på samma ort. Industrirörmontören Karl-Johan Persson från Hassela som arbetar på Caverion i Gävle samt VVS-montören Mats Anderson, hemmahörande i Falun där han också arbetar på Caverion.

Micael, Karl-Johan och Mats var tre av 24 medlemmar i Byggnads GävleDala som slöt upp när det var dags för kurs i dagarna två. Det var VVS-montörer och Industrirörmontörer från hela regionens verksamhetsområde som ville lära sig lite mer om bland annat Teknikinstallationsavtalet VVS & Kyl, vad som gäller om man vill höja sin inkomst med hjälp av att arbeta på ackord. Det och en hel del till diskuterades på kursen som hölls i Gävle den 9 - 10 februari.

Efter en snabb fika var alla ivriga att komma igång, många som vi var och eftersom de flesta inte kände varandra körde vi en välbehövlig presentation för att åtminstone bli lite bekanta med varandra.

Vi ägnade även en liten stund åt att informera om hur Byggnads som organisation är uppbyggd innan det var dags att ge oss i kast med vårt avtal. Avtalet som fått ett onödigt långt namn kan tyckas, i senaste avtalsrörelsen slogs det gamla VVS-avtalet och Kylavtalet samman och fick namnet Teknikinstallationsavtalet VVS & Kyl. Det är mycket som står i ett 200 sidor tjockt avtal som är värt att veta. Trots att vi lade ner några timmar på det så återstår mycket att fördjupa sig i. Alla fick sig dock något till livs och kanske ett intresse väcktes av att lära sig lite mer på egen hand.

Tiden går fort när man har roligt och håller på med något som man tycker är intressant. Trots både inmundigande

av mat o fika hann vi även med att ägna en stor del av tiden på reglerna kring att arbeta på ackord. Det fortsatte vi även med under dag två då vi även hann med att informera lite om försäkringar. Innan dagen var slut diskuterade vi även "medlemskapets värde" och där kändes det verkligen att vi var på en kurs som jag tror alla kommer att rekommendera sina arbetskamrater att gå på när tillfälle ges.

Text och bild: Kalle Sätterström

Mats i ett badrum där rören runt väggarna är rivna. Nu skall även stammarna bort innan det är dags för nymontering.

Mats i vardagen

En vecka efter att Mats deltog på kursen besökte jag honom på hans arbetsplats i Falun. Mats har ett ackord på ett Rotjobb sedan augusti 2014 och det kommer att pågå i grova drag till januari 2016. Det är två stora hus med totalt 130 lägenheter.

Mats har arbetat som röris i 25 år och han har varit hos sin nuvarande arbetsgivare i ett år. Han trivs på firman men tycker att det känns lite osäkert att göra upp såhär pass stora jobb. Därför tyckte han det var viktigt att vara med på en kurs och få lite bättre inblick i vad man kanske behöver tänka på vid uppgör av ett ackord.

På frågan om Mats tyckte det gav något att vara med på kursen går det inte att ta miste på att han verkade nöjd över att ha deltagit. Bara att dokumentera vad man kommit överens om var väldigt viktigt att vi fick diskutera på kursen. Det duger inte att bara fara iväg och arbeta så fort chefen säger att man skall ha ett jobb. Att skriva ned alla ekonomiska förut-

sättningar i ett tidigt skede är viktigt. Det gäller antal timmar för jobbet, ackordsfaktorn som från nyår höjts från 164 kr till 170 kr för pågående jobb, och till hela 174 kr/timme vid nya jobb. Eventuellt tillkommande arbeten, vilken betalning skall det vara för dessa. Skall det göras avstämningar innan jobbet är färdigställt? Vilken lön skall tas ut vid varje lönetillfälle? Hur mycket skall tas ut vid eventuella avstämningar? Ja det är en hel del som är värt att veta om förtjänsten skall bli bra säger Mats.

Inte minst viktigt är tidhållningen. Det är nog inte många som vet hur mycket pengar de förlorar genom att slarva med tidhållningen. Därför tyckte Mats det var bra med exemplet vi tog på kursen som visade en förtjänst på 226 kr/timme vid ett ackord men som sjönk till 201 kr/timme om man arbetade sju timmar/dag istället för åtta. Man "kastar" alltså bort 25 kr i timmen vilket blir 200 kr på en dag, vilket blir över fyratusen på en månad. Ja det var det nog inte många som var medvetna om.

När man nu vet detta blir man också mer motiverad att hålla tiderna och samtidigt lättare att förklara för andra hur viktigt det är.

På frågan om vad Mats har för förhoppningar om vad förtjänsten skall bli säger Mats självsäkert, nog vill jag tjäna 230 kr i timmen. Vi jobbar på bra och då skall vi också tjäna bra säger Mats och jag kan inte annat än hålla med.

Mats talar också om att de vid varje lönetillfälle tar ut 170 kr i timmen vilket han tycker är i lägsta laget, men att de var åttonde vecka tar ut ytterligare 30 kr vilket blir 200 kr och ändå gör att det hela känns ok säger Mats.

Nej skall det bli några pengar är det väl bäst att sätta gång igen säger Mats och jag tackar för att jag fick störa honom en stund. Det skall nog bli bra med förtjänsten, för Mats verkar veta vad han håller på med tänker jag, när jag lämnar bygget.

Text och bild: Kalle Sätterström

Första Maj

Jag vill börja med att ta med er på en resa bakåt i tiden. Lördag 1 maj år 1886 i Chicago, fackföreningarna hade samlat medlemmar till strejk med krav på 8 timmars arbetsdag.

80 000 människor tågade genom Chicagos gator. Dagarna efter valde 350 000 arbetare vid 1200 fabriker att strejka.

Måndagen den 3 maj ägde ett nytt möte rum vid en av fabriker som hade hyrt in personal för att utföra arbetet istället för de strejkande. De hade varit lockoutade sedan februari.

Som ni förstår var detta inte populärt bland de strejkande och många tog sig till fabriken för att kritisera strejkbrytarna. När polisen kom till platsen för att få kontroll uppstod bråk och sten flög genom luften. Polisen svarade med batongslag och pistolskott mot demonstranterna och två fick sätta livet till.

Kommande dag beslöt sig demonstranterna för att mötas upp vid Haymarket med målet att möta upp polisens brutalitet. Uppslutningen var inte som förväntat. Ett tusental människor dök upp för att stödja och lyssna. Senare under kvällen omringade 175 poliser de då hundratal demonstranter som fanns kvar på platsen. Kort därefter kastades en bomb mot poliserna. Polisen började att skjuta vilt omkring sig. De demonstranter som hade vapen svarade med att skjuta tillbaka.

Nästan 60 polismän skadades och många tros ha blivit skjutna av andra poliser i detta kaos. Totalt dog elva stycken demonstranter och poliser men många civila tros ha dött av skador från händelsen långt senare. Fyra stycken skulle komma att hängas och en hade tagit sitt liv. Deras skuld bevisades aldrig.

År 1889 utnämnde Andra internationalen i Paris, Första maj till internationell demonstrationsdag för att hedra minnet av de fem mördade anarkisterna vars enda brott var att de stod upp för arbetarnas kamp.

April 1889 tog Socialdemokratiska partiets konstituerande kongress i Sverige ett beslut om att:

”Arbetarorganisationerna i Sverige skulle demonstrera samma dag över hela landet, för att så snabbt som möjligt få de styrande att erkänna arbetarklassens självklara och medborgliga rättigheter.”

1890 anordnades de första demonstrationerna i Sverige och samlade 20 000 deltagare.

Det många tar för givet idag har våra fackliga företrädare slagits för och till och med dött för. Det jag berättade för er ovan är en av flera händelser i arbetarrörelsens ständiga kamp mot bättre arbetsmiljö och arbetsvillkor.

Vi får inte bara vara nöjda samtidigt och säga att ”det var bättre förr” samtidigt som vi ser vårt samhälle försämrans. Vi måste fortsätta att kräva förbättrade arbetsvillkor och arbetsmiljö för våra kollegor. Några av dem kan vara att svenska kollektivavtal ska gälla alla i Sverige – Riv upp Lex laval! Svenska kollektivavtal skall gälla vid offentlig upphandling. Utländska företag ska ha kontor/registrera sig i Sverige.

Källor: Sveriges Radio och Lo

Text: Erik Eriksson Neu

Avslutningsvis vill jag uppmuntra er till att ta ett foto på er själva och Första-majtåget och lägga upp fotot på Facebook. Tagga bilden med #Byggnads.

*På Facebook finns vår egna sida
www.facebook.com/byggnadsgavledala*